

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 7.9.2018
Sayı : 163

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.
Gereğini saygılarımla arz ederim.

Özkan YALIM
Uşak Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe	
Tarih :	15 Ekim 2018	Esas No: 2/990

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
07 Eylül 2019
Numara:

TBMM GELEN EVRAK
07 Eylül 2018
No: 347881
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GEREKÇE

Emeklilik için prim gününü doldurduğu halde, emeklilik yaşı nedeniyle mağdur olan milyonlarca kişi bulunuyor. Emeklilikte yaşa takılan milyonlarca kişi, kendi mağduriyetlerinin bir an önce çözülmesi için yetkililere yoğun talepte bulunuyorlar. Prim günü dolanın yaşa takılmadan emekli olması genç işsizliği önlemek açısından da oldukça önemlidir. Bu konunun derinlemesine araştırılmasının, çözüm üretmek, mağduriyetlerin giderilmesi ve genç işsizliğin önlenmesi açısından yarar sağlayacağı kanaatindeyiz.

Dünyada sosyal güvenlik sistemleri normalde sigortalıları olabildiğince aktif çalışma hayatının içinde tutmayı hedefler. Bu amaçla, ne kadar çok prim ödenirse o kadar yüksek emekli aylığı bağlanması sağlanır. Böylece hem prim gelirleri toplanmaya devam edilir, hem de daha geç emekli aylığı bağlanmak suretiyle sistemden para çıkışı geciktirilir.

2008'de yapılan değişiklik dolayısıyla, dünyadaki uygulamaların tersine, Türkiye'de, prim gün sayısını doldurup yaşı bekleyenler açısından ilave çalışılan her 360 gün için emekli aylığı 40 liraya kadar azalıyor. Hâlbuki çalıştıkça artması gerekir. Beş yıl bu şekilde çalışanın emekli aylığı 200 lira azalıyor. Çarpıklık, aylık bağlama oranının (ABO) düşürülmesinden kaynaklanıyor. 1999'a kadar uygulanan ABO, 2000 ve 2008'de 2 kez değişince vatandaşın karşısına üç ayrı hesap çıktı:

1999 ÖNCESİ: SSK'lı bir işçinin aylık bağlama oranı 1999 ve öncesi dönem için, ilk 5000 gün çalışanlara yüzde 60; 5000 günden sonraki her 240 gün için yüzde 1 oranında artırılıyordu. 9 bin gün prim ödeyen bir işçinin ABO'su yüzde 76 olurdu. Böylece, prime esas kazancı 25 yılın ortalaması olarak bugünün parasıyla 2 bin lira olan bir işçiye, yüzde 76 ABO üzerinden bin 520 lira emekli aylığı bağlanabiliyordu.

2000-2008 ARASI: 2000 yılında yürürlüğe giren kanunla aylık bağlama oranı ilk 3600 gün için yüzde 35, sonraki 5400 günün her 360 günü için yüzde 2, 9 bin günden sonraki her 360 gün için yüzde 1,5 olarak değiştirildi. Böylece 25 yıl kesintisiz (9000 gün) prim ödeyen kişiye prime esas kazanç üzerinden bağlanabilecek aylık yüzde 76'dan 65'e düşürüldü. 2000 ile 30 Eylül 2008 tarihi arasındaki çalışmalara bu oran uygulanıyor. Böylece 2 bin liralık prime esas kazanç üzerinden bağlanabilecek aylık tutar bin 520 liradan bin 300 liraya indirildi.

2008 SONRASI: Ekim 2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı kanunla aylık bağlama oranı daha da düşürüldü ve her 360 gün için yüzde 2 olarak belirlendi. Böylece 9000 gün prim ödeyen bir kişinin aylık bağlama oranı yüzde 50'ye indirildi. 2 bin liralık prime esas kazanç örneğinden devam edersek, 25 yıllık çalışma sonucu bağlanabilecek aylık, 2000 yılından sonra çalışmaya başlayanlar için bin liraya indirildi.

Bin liraya yaşamı idame ettirmenin oldukça zor olduğunu bildiğimiz gibi primlerini ve gün sayısını doldurmuş ancak erken emeklilik için yaş şartını bekleyen vatandaşlarımızın bir defaya mahsus olmak üzere emekli edilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile yaşa takılıp emekli olamayan vatandaşların mağduriyetlerin giderilmesi ve genç işsizliğin önlenmesi açısından yarar sağlayacağı amaçlanmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 78- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanuna ve mülga sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik için gereken prim gün sayısı koşulunu sağlayıp yaş koşulunu sağlamayanlardan, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde Kuruma yazılı olarak başvurulara yaşlılık aylığı bağlanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

